

Reč pri mori

Podobenstvá

PODOBENSTVÁ

podobenstvá: „Podobenství jsou prosté příběhy - přirovnání a metafory - s hlubokým smyslem. Pojednávají o známých a každodenních věcech, v kterých je třeba číst skryté tajemství.“ (SF)

„Pro Ježíše je charakteristickým způsobem vyučování zástupů „podobenství“, což je termín, jenž má v semitských jazycích několik významů, od „příběhu“ až po „hádanku“. Důvod, proč Ježíš přijal tento způsob vyučování, je vysloven v Mt 13,10-17 a 13,34-35. Přidáním biblických citátů (Iz 6,9-10, Žl 78,2) k markovskému prameni Matouš naznačuje, že to byla Boží vůle, jak ji vyjadřuje Písmo.“¹

- **Dôvod hovorenia v podobenstvách:** „Preto, že vám je dané poznať tajomstvá nebeského kráľovstva, ale im nie je dané.“¹² Lebo kto má, tomu sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má.¹³ Im hovorím v podobenstvách, lebo hľadia, a nevidia, počúvajú, a nepočujú, ani nechápu.¹⁴ Tak sa na nich splní Izaiášovo proroctvo: „Budete počúvať, a nepochopíte, budete hľadiť, a neuvidíte.“¹⁵ Lebo otupelo srdce tohoto ľudu: ušami ťažko počujú a oči si zavreli, aby očami nevideli a ušami nepočuli, aby srdcom nechápali a neobrátili sa - aby som ich nemohol uzdraviť.“ (Mat 13:11-15 SSV)“
- **POINTA** je jednoduchá:
  - **Sú tu ľudia, ktorých srdce otupelo** a ktorí nevedia pochopiť veci, týkajúce sa Kráľovstva;
  - **To im bráni prijať ho a spasť sa** – porov.: „²¹ Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, ... hlúposť.“²³ Všetky tieto zlé vychádzajú znútra a poškrňujú človeka.“ (Mar 7:21-23 SSV)“
    - „V pochopení tu brání strnulé a zahlušené srdce, zabředlé do svých zájmů, kvůli kterým se uši zdráhají slyšet a oči se zavírají před

---

¹ Ak nie je uvedené inak, sú citácie zo SP

² Ako uvidíme hneď, nie kvôli podobenstvám, ale napriek podobenstvám... ☺

světlem. „Srdce“, které je na začátku a na konci v. 15, je střed zla i dobra.“ (SF)

- V tomto smere platí, že:
  - **kto má (chápe) – tomu sa pridá (pochozí stále viac);**
  - **kto nemá (nechápe), príde aj o to, čo má (bude mať z vysvetlení len väčší a väčší zmätok)**
- **Aby Ježíš hovoril čo najprístupnejšie a najpochozínejšie, obracia sa k zástupom v podobenstvách a symboloch:**
  - tie ich majú **v prvom rade oslovit'**, zaujať, prebudiť zvedavosť, napomôcť prvému „prielomu“ do otupenej mysle,...
  - **Potom, keď sa zo stavu zástupu presunú do štádia učeníka** ale toto vyučovanie **pokračuje na novom leveli:** „³⁴ Bez podobenstva im ani nehovoril. Ale svojim učeníkom v súkromí všetko vysvetlil. (Mar 4:34 SSV)“
- Zmyslom Ježíšovho obracania sa na zástupy tak nie je *katechéza*, ale *evanjelizácia*... a podobenstvo je jej vhodný a názorný nástroj.
- **Toto potvrdzuje aj druhý Ježíšov výrok v tejto kapitole:**
  - „³⁴ Toto všetko hovoril Ježíš zástupom v podobenstvách. Bez podobenstva im nehovoril nič, ³⁵ aby sa splnilo, čo predpovedal prorok: "Otvorím svoje ústa v podobenstvách, vyrozprávam, čo bolo skryté od stvorenia sveta." (Mat 13:34-35 SSV)“
  - **Zmyslom podobenstiev teda nie je veci zahal'ovat', ale, naopak, robiť ich zrozumiteľnejšími.**
    - „Učedníci se ptají, zda by k nim neměl mluvit jasněji, nebo k nim dokonce nemluvit vůbec. Ale Ježíš „k nim mluví“. A používá podobenství, která nikoho nepřibíjejí ani nenechávají zahynout, neobviňují ani neomlouvají, ale prostě, s úctou a diskrétně předkládají poselství takovým způsobem, že kdo chce pochopit, může požádat o jeho objasnění, pokud vůbec chce a kdy chce. A když někdo nechce, i v tom je svobodný. Ale okénko naděje je pro něj stále otevřené: také jemu nabízí podobenství světlo pravdy.“ (SF)
    - „Ježíš neočekával od svých posluchačů slepou víru Chtěl, aby jeho zvěstování nebeského království bylo pro ně přijatelné Měli mu věřit a následovat jej z dobrých důvodů Aby dosáhl tohoto cíle, nepoužíval Ježíš ovšem žádné teologické pojmy a představy (Zde je opět nápadné, jak málo Ježíš - na rozdíl od Pavla - argumentuje pomocí „Bible“!) Ježíš připomínal svým posluchačům spíše události ze života, které jim byly z vlastní zkušenosti blízké a mohly jim ukázat, jaké životní zákony platí v Božím světě - a tím i „v nebeském království“!“ (MSK)

- Dôkazom toho je fakt, že **aj pri vyučovaní učeníkov v druhých štyroch podobenstvách Ježiš používa podobenstvo** ako východisko a pomôcku na lepšie pochopenie tém.

Štyri a štyri

„13. kapitola obsahuje **čtyři podobenství určená zástupům** (o rozsěvači, o plevěli, o hořčičném zrnku a o kvasu: vv. 2b-9.24-30.31n.33) **a čtyři určená učedníkům** (o pokladu, o perle, o rybolovu a o učiteli Zákona: vv. 44.45.47-50.51n), která jsou pak také opatřena výklady (vv. 10-17.18-23.36-43).“ (SF)

1) Rozsieváč

V ten deň vyšiel Ježiš z domu a posadil sa pri mori. ² Okolo neho sa zhromaždili veľké zástupy. Preto nastúpil na loďku a sadol si; a celý zástup stál na brehu. ³ Hovoril im veľa v podobenstvách: "Rozsieváč vyšiel rozsievať. ⁴ Ako sial, niektoré zrná padli na kraj cesty; prileteli vtáky a pozobali ich. ⁵ Iné padli na skalnatú pôdu, kde nemali veľa zeme, a hneď vzišli, lebo neboli hlboko v zemi; ⁶ ale keď vyšlo slnko, zahoreli, a pretože nemali koreňa, uschli. ⁷ Zasa iné padli do trnia, ale trnie vyrástlo a udusilo ich. ⁸ Iné zrná padli do dobrej zeme a priniesli úrodu: jedno stonásobnú, iné šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú. ⁹ Kto má uši, nech počúva!" (Mat 13:1-9 SSV)

Ako rozsieval: „V Palestíně se rozsievalo ručně ještě před zoráním pole. Potom se ručním pluhem semeno překrylo zeminou, aby ho ochránila do prvních dešťů a živila ho až do doby sklizně.“ (SF)

vedľa cesty: (dosl. para tón hodon) „Jeremiáš (Parables, str. 11-12) tvrdí, že rozsieváč se prostě drží dobré palestinské zemědělské praxe, podle které se seje před oráním.a) Jinými slovy, rozsieváč měl v úmyslu se vrátit a zaorat semena do půdy. Toto zprvu atraktivní vysvětlení neodpovídá zcela tomu, co se skutečně děje v tomto podobenství.“

skalnatá pôda: „Mnohé části Palestiny mají tenkou vrstvu povrchové půdy, pod níž leží vápenec. Popis toho, co se děje se semenem, jež je zaseto na takovou půdu, poukazuje na znalost půdy a zemědělství.“

trnia: „Jedná se pravděpodobně o obecné označení různých druhů ostružiníku, bodláků, kopřiv atd. Takové křoviny se mohly používat k vymezení hranic hospodářova pole a zabráňovat vniknutí zvířat. Tento obraz může představovat hospodáře rozsévajícího na okraji svého pozemku.“

„Rozsievalo se i na cesty, které potom byly zorány, a také tam, kde nebyla silná vrstva Země, protože ležela na kamenném podloží, a rovněž mezi křoví, které pak bylo trháno. Rozsěvač, který rozhazuje osení na cesty, kamení a do křoví, není hloupý, ale moudrý - velkoryse ošije celé pole, protože podle prastarých zkušeností ví, že tak si za chovávali život jeho otcové a tak ho zajistí i svým dětem.“ (SF)

< **žiadna zmienka o oraní...** >: „chybí tu jakýkoliv náznak, že by rozsěvač měl v úmyslu se vrátit a pustit se do orání či do jakékoliv jiné práce. Jakmile je semeno jednou zaseto, je ponecháno samo sobě“

- Ježíš tak týmito štyrmi typmi pôdy zvýrazňuje niečo iné: „*Je tu předpoklad, že všechna semena jsou dobrá. Problém je v půdě, do níž jsou semena zaseta. Na rozdíl od prvních tří druhů půdy (cesta, kamenitá půda, trní) vydává dobrá půda nadmíru bohatou úrodu.*“
  - porov.: „*Je hospodář takový blázen, že seje na takových místech? Anebo se tu zdůrazňuje **hospodářova marnotratnost a štědrost?***“

stonásobná úroda: „*Takový výnos je velmi neobvyklý a je součástí extravagance tohoto podobenství.*“

ŠPECIFIKUM PODOBENSTVA...

- **Podobenstvo NIE JE dokonalá paralela...:**
  - Aby „sedelo“, **Ježíš niektoré veci pozmení, či vynechá** (napr. orbu a ďalšiu starostlivosť o pole),...
  - ... a **ani tak nemôžeme povedať, že je paralela stopercentná** a úplne *všetko* v tom podobenstve má nejaký symbolický paralelný význam a vzťah k „Božím veciam“.

To je dôležité mať na pamäti, keď sa snažíme podobenstvo vysvetliť a pochopiť:

- Porozumieť jeho hlavnej pointe a tomu, čo chcelo povedať,...
- ... a nesnažiť sa fantazírovať (napr. „*Ale keby sa zaoralo... ako môžeme zaorávať Božie slovo?*“ a pod.), ani násilne stotožňovať všetky aspekty príbehu s ničím „Božím“ (napr. „*Prečo siatie a nie sadenie? Prečo rozhadzovanie namiesto sadenia do pripravených jamiek v pôde?*“ atď.)

Podobenstvo je jednoducho príbeh, ktorý môže poslúžiť na to, aby osvetlil zákonitosti a realitu Kráľovstva – spravidla podáva jednu konkrétnu myšlienku a nad ňu by sme ísť nemali...

JEŽIŠOVO VYSVETLENIE PODOBENSTVA

„¹⁸ Vy teda počujte podobenstvo o rozsieváčovi: ¹⁹ Keď niekto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza Zlý a uchytí, čo bolo zasiate do jeho srdca. To je ten, u koho bolo zasiate na kraji cesty. ²⁰ U koho bolo zasiate do skalnatej pôdy, to je ten, kto počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma, ²¹ ale nemá v sebe koreňa, je chvíľkový. Keď nastane pre slovo súženie alebo prenasledovanie, hneď odpadne. ²² U koho bolo zasiate do trnia, to je ten, kto počúva slovo, ale svetské starosti a klam bohatstva slovo udusia a ostane bez úžitku. ²³ A u koho bolo zasiate do dobrej zeme, to je ten, kto počúva slovo a chápe ho a ono prináša úrodu: jedno stonásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú.“ (Mat 13:18-23 SSV)“

do srdca: „„Srdce“ zahrnuje jak intelektuální stránku, tak emocionální. Možná je tu narážka na židovské učení o „zlém pudu“, který Zlý používá v boji“

1) nechápe ho, prichádza Zlý: Postupnosť prijímania Kráľovstva (a teda Krista) je: PODOBENSTVO – VYSVETLENIE – POCHOPENIE – ZAKÚSENIE – OBRÁTENIE a LÁSKA.

- Ak niekto počuje podobenstvo, ale nezaujíma ho,...
- alebo si vypočuje jeho vysvetlenie, ale nepochopí ho,...
- nakoniec oň príde: Zlý mu ho vytrhne zo srdca a on skončí:
  - možno ako nekresťan: „celé kresťanstvo je hlúposť, kto tomu môže veriť!“ – ale tak mu pripadá len preto, že mu neporozumel;
  - alebo ako „poverčivý kresťan“, ktorý namiesto Evanjelia verí nejakej povere, ktorú si pospľietal zo svojho nepochopenia – a ktorá ho nakoniec odvedie od Kráľovstva preč
  - atď.
- **POINTA:** Na prijatie Kráľovstva je potrebné isté „intelektuálne úsilie“, smerujúce k pochopeniu Božieho slova – a potom, s jeho pomocou, smerujúce až ku skúsenosti Živého Slova, Boha Ježiša Krista.
  - Starí mnísi, ktorí vynašli Lektio Divina [*lectio divina*], neváhali aj samotnú napísanú Bibliu označiť za „vyprahnutú púšť slov“, cez ktorú je potrebné prejsť až k Živému Slovu, ktoré nemožno vysloviť, ani napísať, k živej osobe Ježiša Krista.
  - **Prvými krokmi cez túto „púšť slov“ je to, že sa týmto slovom zaoberáme: študujeme ho, rozjímame o ňom, modlíme sa ho** (porov. *lectio divina*),... až kým cez pochopenie nedospejeme ku skúsenosti Boha.

2) nemá v sebe koreňa, je chvíľkový: „Výraz „kořen“ je použit jako metafora pro vnitřní stabilitu (viz Kol 2,7; Ef 3,17).“

- **Toto je problém, ak Evanjelium prijímame iba citovo a nie bytostne.** Duchovný život nie je pre nás vecou bytostného postoja, postaveného na istote viery, ale je o „pocitoch“ a „náladách“, je to skôr niečo, ako rekreačná záujmová činnosť, nejaké „hobby“...
- Ak sa „príjemné pocity“ vytratia, príde rutina, nuda, vyprahlosť – ale aj námaha, či dokonca odpor a prenasledovanie, rýchlo cúvneme a vzdáme to:
  - Alebo preto, že hľadáme „príjemné pocity“ a námaha s prenasledovaním príjemné nie sú;
  - alebo preto, že pre „hobby“ sa zvyčajne život nekladie...

3) do trnia... starosti tohto veku: *„Řecké slovo aión může označovat čas („tento věk“) nebo místo („tento svět“). Ve skutečnosti zde v řeckém textu není ukazovací zájmeno („tohoto“), i když může a mělo by být přidáno (viz Mt 13,39). V pozadí tohoto vyjádření se skrývá židovské eschatologické rozdělení na „tento věk/svět“ a „budoucí věk/svět“.“*

ZHRNUTIE

- Máme tu **tri problémy**:
  - **INTELEKTUÁLNY** – **nechápeme** slovo, pretože ho poctivo neštudujeme, nevenujeme sa mu. Je pre nás „na kraji“ našej životnej „cesty“. Postupne tak v našom živote degeneruje na úroveň povery, mýtu,... až sa časom (či už prakticky, alebo aj teoreticky) vyparí úplne...
  - **CITOVÝ** – prijímame slovo iba **citovo**, nie bytostne. Je to naša **záľuba**, ale nie životný postoj.
  - **ČASOVÝ** – **nie sme ochotní nadradit' Evanjelium všetkému ostatnému** – naopak, ostatné veci sú pre nás dôležitejšie.³ Nie „tento svet“ slúži Bohu a Evanjeliu, ale, naopak, očakávame, že Boh bude slúžiť našim záujmom v „tomto svete“, záujmom, ktorými sme tak pohltení, že popri nich nemáme vôbec čas seriózne sa zaoberať Bohom.
- Ak si to preložíme do „pozitívnej reči“:
  - **Kresťan je človek, ktorý túži po Bohu** – preto dôkladne počúva Jeho slovo, uvažuje o ňom, študuje ho, rozjíma nad ním,...
  - **Jeho rozhodnutie pre Krista je bytostné**, nezávislé od pocitov, od okolia,... a motívom tohto jeho rozhodnutia je fakt, že dospel k istému záveru (= VIERA v kresťanskom zmysle slova), že **Evanjelium je dobré a správne a preto sa ho drží** – rovnako ako Boha.

---

³ porov. „Najčastejším a najskrutejším pokušením je náš nedostatok viery. Menej sa prejavuje zjavnou neverou než faktickým uprednostňovaním niečoho iného.“ (KKC 2732), resp. „Smrteľný hriech – vážnym prestúpením Božieho zákona – ničí v srdci človeka lásku. Odvracia človeka od Boha, ktorý je jeho posledným cieľom a jeho blaženosťou, a to tým, že človek dáva prednosť nejakému nižšiemu dobru pred Bohom.“ (KKC 1855)

- **Je to tým pádom jeho spôsob bytia, ktorý tak zahrňuje a je súčasne nadradený všetkému ostatnému v jeho života.** On je cieľom – všetko ostatné je buď nástrojom, ktorý mu slúži, alebo je to odhodené ako zbytočnosť...

PODOBENSTVO EŠTE RAZ...

- **Bez vysvetlenia podobenstvo skôr vzbudzuje záujem:** nadhadzuje myšlienku, že niekto je dobrou pôdou pre Božie slovo, niekto zlou...
  - **Ježiš sa pritom opiera o známy motív,** napríklad: *„To, že se podobenství o rozsévání týká něčeho, co přesahuje zemědělství, ukazují dva texty v 4. Ezd, palestinském židovském spise, který vznikl okolo r. 100 po Kr. a který se zamýšlí nad teologickými důsledky zničení Jeruzaléma a jeho chrámu v r. 70. V tomto díle zhruba současném s Matoušovým evangeliem je význačná metafora semene a žně: „Jako rolník seje do půdy mnohá semena a zasazuje množství sazenic, ale v určenou dobu nevzejde všechno, co bylo zaseto, ani nezapustí kořeny všechno, co bylo zasazeno, tak i ti, kdo jsou zaseti ve světě, nebudou všichni zachráněni“ (4 Ezd 8,41).“*
  - **Cieľom je OTÁZKA... a od nej sa odvíjajúce POCHOPENIE** princípu, o ktorom podobenstvo hovorí. Teda posun **od EVANJELIZÁCIE** (= samo podobenstvo) **ku KATECHÉZE** (= jeho výklad)
- Vysvetlenie podobenstva potom naplno odhaľuje jeho symbolickosť – necháva ale zachovanú názornosť príkladu a obrazu, ktorým podobenstvo je...

2) Dobré semeno a kúkoľ

²⁴ Predniesol im aj iné podobenstvo: "Nebeské kráľovstvo sa podobá človekovi, ktorý zasial na svojej roli dobré semeno. ²⁵ Ale kým ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, prisial medzi pšenicu kúkoľ a odišiel. ²⁶ Keď vyrástlo steblo a vyháňalo do klasu, ukázal sa aj kúkoľ. ²⁷ K hospodárovi prišli sluhovia a povedali mu: "Pane, nezasial si na svojej roli dobré semeno? Kde sa teda vzal kúkoľ?" ²⁸ On im vrazil: "To urobil nepriateľ." Sluhovia mu povedali: "Chceš, aby sme šli a vyzbierali ho?" ²⁹ On odpovedal: "Nie, lebo pri zbieraní kúkoľa by ste mohli vytrhnúť aj pšenicu. ³⁰ Nechajte oboje rásť až do žatvy. V čase žatvy poviem žencom: Pozbierajte najprv kúkoľ a poviažte ho do snopov na spálenie, ale pšenicu zhromaždite do mojej stodoly." (Mat 13:24-30 SSV)

kým ľudia spali...: „„Nepřítel" přichází zvenku: v noci, za spánku, se potichoučku vetře, aby zkazil setbu. Zlo není originální, ale parazituje a na začátku se projevuje lživě a nenápadně.“ (SF)

kúkol’: „Řecký výraz zizanion označuje škodlivý plevel, který se ve svém počátečním stadiu růstu podobá pšenici, takže jej nelze od ní rozeznat. Slovo, které hebrejsky zní zún a aramejsky zuna, rabíni spojovali s kořenem z-n-h („sesmilnit“) a vysvětlovali je jako výsledek sexuálních výstřelků v rostlinném světě před potopou (Lachs, str. 224).“

„Ježíš nevybral náhodně jílek jako příklad pro plevel, neboť ten se zpočátku velmi podobá osinate pšenici. Kdo jej vyhubí příliš brzy, je v nebezpečí, že vytrhá místo něj pšenici. Kdo jej však odstraní až tehdy, když jej lze podle plodu od pšenice odlišit, musí zničit s plevelem také pšenici, protože se do té doby kořeny plevele propletly s kořeny pšenice. Z toho důvodu se v Palestině nechával růst jílek zčásti až do žní. Teprve žnec, který žal obilí srpem, nechal jílek odpadnout, a tím znemožnil, aby se plevel dostal až do snopů“ (MSK)

ukázal sa kúkol’: „Zlo se neukáže hned. Naopak, na začátku se zdá dokonce jako dobré, krásné a lákavé (Gn 3,6). Až potom se odhalí jako lež, protože nesplní to, co slibuje: nabízí dopředu, ale jenom iluzi, která pak v člověku zanechá zklamání“ (SF)

na spálenie: „Plevel svázaný do snopků normálně posloužil jako palivo, a byl tak zničen. Dobrá pšenice se naproti tomu mohla použít různými způsoby přinášejícími užitek.“

... A JEHO VÝKLAD:

Potom rozpustil zástupy a vošiel do domu. Tu k nemu pristúpili jeho učeníci a vraveli mu: "Vysvetli nám podobenstvo o kúkoli na roli." On im povedal: "Rozsievateľ dobrého semena je Syn človeka. Roľa je svet. Dobré semeno sú synovia kráľovstva, kúkol' sú synovia Zlého. Nepriateľ, ktorý ho zasial, je diabol. Žatva je koniec sveta a ženci sú anjeli. Ako teda zbierajú kúkol' a pália v ohni, tak bude aj na konci sveta: Syn človeka pošle svojich anjelov a vyzbierajú z jeho kráľovstva všetky pohoršenia a tých, čo pášu nepravosť, a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škrípanie zubami. Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca. Kto má uši, nech počúva! (Mat 13:36-43 SSV)

synovia kráľovstva: „To jsou ti, kteří slyší slovo a chápou je (Mt 13,23), na rozdíl od synů toho Zlého. V Mt 8,12 spojení „synové království“ označuje Židy, kteří budou vyloučeni z hostiny v království. Zde však se toto pojmenování vyskytuje v pozitivním kontextu, aby popsalo ideální odezvu na Ježíšovo kázání.“

synovia Zlého: „Člověk se stává synem toho, koho poslouchá. Jestliže poslouchá Slovo, stává se synem Božím; jestliže poslouchá hadovu lež, stává se synem Zlého. A ten „nedělá“ něco neškodného: prostě „krade“ Slovo (v. 19) slovem pravděpodobným, které je sice podobné pravdě, ale není pravdivé. V nás je stále toto dvojí synovství: dobrého semene a plevle.“ (SF)

Diabol: „Dábel znamená: ten, „který rozděluje“. Od počátku odděluje člověka od Slova, lží h o odvádí od pravdy.“ (SF)

Ako slnko: „Slunce je symbol Boha. Kdo poslouchá Slovo, stává se podobný Otci (5,48): vyznačuje jeho slávu jako Syn při proměnění.“ (SF)

„ROZSIEVAČ“ A „KÚKOĽ“ – DVA SÚDY

Podobenstvo o rozsievачovi a podobenstvo o kúkoli osvetľujú vedľa seba to, čo v Cirkvi poznáme ako OSOBNÝ a POSLEDNÝ súd:

- **OSOBNÝ SÚD** – prebieha teraz a zavŕši sa pri smrti človeka. My sami v ňom súdime samých seba a svojimi skutkami rozhodujeme, či Božie slovo prijmem, alebo nie⁴. Boh iba potvrdí túto našu voľbu⁵.
- **POSLEDNÝ SÚD:** je aktom oddelenia:
  - Dobrí a zlí, dovtedy žijúci vedľa seba,...
  - ... sú definitívne oddelení⁶ od seba a ich ríše – NEBO a PEKLO – už viac nie sú navzájom viac nijako ovplyvňované⁷.

DO PRAXE...:

TOLERANCIA:

„Problémom, jímž se podobenství zabývají, je skutečnost, že někteří Židé evangelium přijímají, a jiní je zase odmítají. Otázka pro křesťany zní: Jak máme reagovat na tuto skutečnost? Podobenství, které má alegorické rysy (i když ne tolik jako v Mt 13,36-43), radí k trpělivosti a snášenlivosti v tomto věku. Tato rada předpokládá důvěru, že na

---

⁴ „¹⁹ A soud je v tomto: Světlo přišlo na svět, a lidé milovali tmu více, než světlo, protože jejich skutky byly zlé. (Joh 3:19 SSV)“

⁵ „¹³ More vydalo mrtvých, což byli v něm, až smrt, až podsvětí vydali mrtvých, což byli v nich, a každý byl souděn podle svých skutků. (Rev 20:13 SSV)“

⁶ „³² Vtedy sa pred ním zhromaždia všetky národy a on oddelí jedných od druhých, ako pastier oddeluje ovce od capov. (Mat 25:32 SSV)“

⁷ porov. „²⁶ A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik - čo ako by chcel - nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám. (Luk 16:26 SSV)“

posledním soudu budou odděleni spravedliví od nespravedlivých a každý z nich dostane příslušnou odměnu. ...

*... odrážejí přístup běžný v židovských apokalyptických spisech. Dobrým příkladem je „instrukce“ o dvou duchách v kumránském spise Řád Jednoty (1QS sloup. 3 4) . Tento text rozděluje lidstvo na dvě skupiny: na „syny světla“, kteří následují Vládce světla a činí skutky světla, a na „syny tmy“, kteří následují „Anděla tmy“ a činí skutky tmy. Každá z těchto skupin kráčí po své cestě až do závěrečného konce. Ale **Bůh „ustanovil, kdy skončí převrácenost; a v čas svého navštívení je zničí navěky. Potom pravda vzejde ve světě navěky“ (1QS 4,18-19). Totéž j e učiněno později: „Neboť Bůh přidělil těmto duchům stejné části až do samotného konce, do času obnovy“ (1QS 4,25).“***

„Taková ilustrace byla pro Ježíšovy posluchače důležitá, protože s pojmem nebeského království, případně Boží královské vlády, spojovali již určité představy, a ty se bezvýhradně neshodovaly s tím, jak chápal nebeské království Ježíš .“ (MSK)

„Tak bylo podobenství „o jílku mezi pšenicí“ Ježíšovým posluchačům srozumitelné bez dalšího vysvětlování. Každý pochopil, že Ježíš odmítl všechny pokusy odstranit násilným způsobem „plevel“ mezi námi, i když jeho existence jistě neodpovídá Boží vůli. „To udělal nepřítel“ (13,28)'. Přesto odmítal Ježíš podporovat růst dobra vymýcením zla, neboť my lidé jsme podle Ježíšova úsudku nejen neschopni poznat zlo jako takové již v jeho počátcích, takže jsme neustále v nebezpečí zničit omylem také dobro v jeho počátcích. Neumíme však odstranit ze světa ani objevený „plevel“, aniž bychom spolu s ním nezničili dobro.“ (MSK)

PRÍLEŽITOST:

„Církev vypadá, jako by sedla zlu na lep, zvnějšku i uvnitř. V pokušení zbavit se ho násilím je povolána, aby ho přemáhala dobrem, a místo aby ho zatracovala, má na něm projevovat milosrdenství. ... Ať zlo roste spolu s dobrem. Místo aby se odstranilo násilím, a tak se porušila svoboda, ať se z něho utvoří prostor pro veliké dobro: milosrdenství. Tak se stáváme syny, kteří jsou dokonalí jako Otec (5,48). Náš postoj vůči zlu nám dává naši božskou identitu, jejíž mírou je milosrdenství, které přijímáme a dáváme. Plevel nám pomáhá stát se „pšenicí“, podobnými Bohu, který nesoudí, nezavrhuje, ale omlouvá, obdarovává a všechno odpouští (Lk 6,37n). Paradoxně můžeme říct: jestliže Bůh stvořil tak krásný svět, pak zlo je nakonec příležitostí, abychom ho udělali lepším. O felix culpa! To neznamená, že můžeme hřešit (Řím 3,8; 6,1n.15) ; musíme ale v hříchu poznat prevelikou hojnost jeho milosti (Řím 5,20).“ (SF)

- Preto ani Katolíci – na rozdiel od siekt – nevyhadzujú zo svojho stredy ľudí, ktorí sa im nezdajú „dosť dobrí“,...

- ... namiesto toho sa im s láskou a milosrdenstvom venujú a vnímajú to ako príležitosť – presne podľa slov Krista: „*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali.* (Luk 5:32 SSV)“

PODRIADENOSŤ KRISTOVI:

„Nebeské kráľovstvo je a zůstane až do konce kráľovstvom Syna človeka! Jak důležitá je tato skutečnost pro Matouše, můžeme poznat podle toho, že jako jediný z evangelistů nazývá nebeské kráľovství také kráľovstvom Syna človeka (srov 13,41,16,28,20,21).“ (MSK)

- **On je zaň zodpovedný v plnom zmysle slova.**
- **NAŠA ZODPOVEDNOSŤ** nespočíva v tom, že si robíme s Kráľovstvom, čo chceme, ale **v tom, že plníme Kristove príkazy**⁸: a tými je láska, milosrdenstvo, ohlasovanie,... ale nikdy nie súd a odsudzovanie iného človeka!

3 + 4) Horčičné zrnko a kvas

„³¹ Predniesol im ešte iné podobenstvo: "Nebeské kráľovstvo sa podobá horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial na svojej roli. ³² Ono je síce najmenšie zo všetkých semien, ale keď vyrastie, je väčšie než ostatné byliny a je z neho strom, takže prilietajú nebeské vtáky a hniezdia na jeho konároch." (Mat 13:31-32 SSV)“

najmenšie: „Nazývať horčičné semeno najmenším ze všech semen je nadsázka, ale v tomto podobenství jde o kontrast malého semene v porovnání se vzrostlou bylinou.“

strom: „Horčičný keř/strom může vyrůst až do výšky 3-4 metry.“

„³³ Další podobenstvo im povedal: "Nebeské kráľovstvo sa podobá kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvasí." (Mat 13:33 SSV)“

kvas: „Kvas je látka způsobující kvašení (jako kvasnice), která se přidává do těsta, aby vy kynulo. Zde se předpokládá jeho pozitivní, životodárná síla (ne jako v Mt 16,6 a 1 Kor 5,6-8).“

tri merice múky: „Podle Jeremiáše (Parables, str. 147) toto množství představovalo asi padesát liber mouky a chléb z toho upečený stačil k nasycení více než sta lidí. Stejně jako v podobenství o horčičném zrnku i zde je kontrast mezi malým množstvím kvasu a obrovským výsledkem.“

---

⁸ „Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. (Joh 14:15 SSV)“

POINTA:

- **Kráľovstvo rastie vlastnou silou** – je to živé semienko.
  - „Nesmíme tedy počítat jen se svými silami, protože nebeské království „je jako hořčičné zrno, které člověk zasal na svém poli, je sice menší než všechna semena, ale když vyrostе, je větší než ostatní byliny..." (13,31n). S nebeským královstvím je to také jako s kvasem, „který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všechno prokvasí" (13,33). To ale znamená, že **nebeské království roste vlastní silou**. Ve svém růstu není závislé na našich silách, nýbrž **na naší ochotě nechat je růst mezi námi a skrze nás podle jeho vlastních zákonů.**“ (MSK)
- **Pretvára prostredie**, v ktorom sa nachádza.
- **Nakoniec ho úplne preniká a stáva sa veľkým.**

Základná sila, ktorá toto pretváranie pôsobí, je práve milosrdenstvo a láska.

Historický príklad tohto rastu Kráľovstva môžeme vidieť aj v Skutkoch:

- „⁴⁴ Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. ⁴⁵ Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. ⁴⁶ Deň čo deň svorne zotrvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. ⁴⁷ Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení. (Act 2:44-47 SSV)“
- „¹² Rukami apoštolov sa dialo množstvo znamení a divov medzi ľuďmi. Všetci svorne zotrvali v Šalamúnovom stĺporadí. ¹³ Ale nik iný sa k nim neodvážil pripojiť, no ľud ich velebil ¹⁴ a čím ďalej, tým viac pribúdalo veriacich Pánovi; veľké množstvo mužov a žien. ¹⁵ Ešte aj na ulice vynášali chorých a kládli ich na postele a lôžka, aby aspoň Petrova tôňa padla na niektorého z nich, keď tade pôjde. (Act 5:12-15 SSV)“

A potom aj u historikov:

„Kresťania sa (v spoločnosti) vzťahali starým, dobrým a osvedčeným spôsobom: Tým, že ponúkali lepšie, šťastnejšie a bezpečnejšie spôsoby života. Kresťanstvo tak zrevitalizovalo Rímske impérium.“ (Kenneth Woodward, Newsweek)

DO PRAXE:

- **1) Kresťanstvo sa nešíri „mediálnymi kampaňami“...**
- ... ale v prvom rade podmanivou krásou Božieho života, ktorý kresťania žijú pred tvárou celého sveta;

- **2) Kresťania nie sú ľudia, ktorí sa vydeľujú zo svojho prostredia,**
- ani nevycludujú spomedzi seba „nie dosť dobrých“ ☺,
- ale, naopak, pretvárajú ich láskou a milosrdenstvom, ktoré uprostred nich, s nimi a voči nim žijú ako podstatnú súčasť svojho kresťanstva.
- **3) Kresťanstvo, ak je opravdivé, si udržiava svoju identitu:**
  - Nie je to kresťanstvo, ktoré sa prispôsobuje svetu,...
  - ... ale svet, ktorý je pretváraný a premieňaný Kráľovstvom.
- **4) Malé začiatky nie sú na prekážku veľkým výsledkom:** „Dva páry podobenství v Mt 13,31-33 a 13,44-46 zvýrazňujú kontrast medzi skromnými počátky a veľkými výsledky“
  - **„Postačí tedy, pokud (kdekoli, ve shromáždění, ve městě nebo na venkově) se dva spolu setkají v Kristově jednotě. Právě toto je počátek tajemství církve. Pavel zakládal všude, kam přišel, pouze malá společenství. Co myslíte, kolik lidí tvořilo takové společenství, když z něj Pavel odcházel dále? V Aténách, Korintu i Filipech jich bylo jen několik. Snad hrstka; tam, kde šlo o výjimečně velké společenství, možná okolo sta. A Pavel přitom říká: „Už nemám v Asii více co dělat, všechno je obráceno.“ Co tedy dělal? Založil životaschopnou buňku, která měla později prokvasit své okolí. Pavlovým úkolem bylo založit živou buňku. Bude-li v každé vesnici a městě naší země právě taková živoucí buňka, a Pán tím miní dva nebo tři lidi, bude z ní život proudit dál. Těmito lidem pak Pán přislíbil svou přítomnost a bude skrze ně působit všechna možná znamení. My jsme zvyklí uvažovat vždy v enormních počtech. Uvažujeme v astronomických číslech. Když se někde tito dva nebo tři namáhají, nepovažujeme to za nic. Pokud se ve skupině najdou dva lidé zcela vydaní Kristu, je tu počátek nového života! Toto platí s jistotou, jenom si to nejprve potřebujeme uvědomit. Proto je naprosto důležité, aby tito dva byli skutečně zcela vydáni Kristu.“** (Hans Buob)

Štyri podobenstvá určené učeníkom

1) + 2) POKLAD + PERLA

Tieto dve, v podstate identické podobenstvá za sebou, týmto opakovaním zdôrazňujú posolstvo, ktoré obsahujú:

„⁴⁴ Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi. ⁴⁵ Nebeské kráľovstvo sa

podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly. ⁴⁶ Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju. (Mat 13:44-46 SSV)“

poklad na poli: „Politická situace v Palestíně a trvající hrozba vojenského vpádu způsobily, že běžným způsobem ochrany cenných věcí bylo jejich ukrytí. Tady se však zdá, že majitel pole neví, co je v něm ukryto. A právě o tomhle rabíni diskutovali: zda tomu, kdo si koupí pole, patří poklad v něm nalezený (Lachs, str. 229). Naše podobenství tvrdí, že ano.“ – v tomto prípade dokonca dotyčný pole kupuje už s vedomím, že na ňom je poklad a že sa teda kúpa stonásobne vráti v podobe zisku!

skryje ho: „Poklad je nepoužitelný, dokud se člověk účinně nerozhodne udělat z něho svůj vlastní poklad. Rolník ho ze strachu, že ho ztratí, skryje: nepatří mu, dokud do něho neinvestuje to, co vlastní.“ (SF)

predá všetko čo má: „Toto podobenství (a podobenství o perle) klade důraz na velkou cenu toho, co je nalezeno (království), a na jednoznačnou odezvu, kterou tento nález vyvolá. Povšimněte si označení „s radostí“. Je tu zdůrazněna velká hodnota nalezené věci, a ne toho, čeho se člověk zřekl nebo oč musel zápasit.“

hľadá vzácne perly: „V předcházejícím podobenství bylo nalezení cenné věci překvapením, zatímco zde je výsledkem uvážlivého hledání. V jiných ohledech je důraz tentýž: veliká hodnota nalezené věci (= království) a jednoznačný ohlas, který takový nález vyvolává.“

Rolník verzus obchodník: „Samožřejmě lze nyní namítnout: **Kdopak najde poklad v poli? Kdo má tolik štěstí?** Je-li to s nebeským královstvím skutečně tak, jak líčí podobenství, můžeme vůbec dělat ještě něco jiného než čekat, až náhodně narazíme na tento poklad? Aby bylo vyloučeno toto očividné nedorozumění, bylo ono podobenství od počátku spojeno s druhým, následujícím: „Anebo je království nebeské, jako když obchodník, který kupuje krásné perly, objeví jednu drahocennou perlu; jde, prodá všechno, to má, a koupí ji“ (v 45). **Nemusíme čekat, až náhodou narazíme na poklad nebeského království. Můžeme jej také hledati.** Ale jak? Bude-li naše spravedlnost „o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů“ (5,20) a budeme-li se snažit pochopit (13,19), proč chce Bůh milosrdenství a ne obět' (9,13; 12,7).“ (MSK)

- V tom je požiadavka MISÍÍ, aj naša osobná zodpovednosť za seba, aj za iných:
  - **MÔŽE SA STAŤ, že niekto šťastne na Kráľovstvo narazí** a spasí sa.
  - **NEMÔŽEME ALE NA TO SPOLIEHAŤ:**
    - **ani u seba** – treba hľadať, klopať, domáhať sa!⁹
    - **ani u druhých** – odtiaľ požiadavka ohlasovať slovo!¹⁰

⁹ „⁸ Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí. (Mat 7:8 SSV)“

Pointa:

- **Bez ohľadu na to, ako sa ku Kráľovstvu dostaneme**, či ho výslovne hľadáme, alebo naň len „narazíme“,...
- ... predstavuje **Kráľovstvo absolútnu, najvyššiu možnú hodnotu**, opravdivý životný *jackpot*!
- To **oprávňuje** – a súčasne aj **vyžaduje!**¹¹ – **vložiť doňho všetko, čo máme, všetko, čím sme, aby sme sa ho zmocnili**: „*Aby bylo možno koupit pole, je třeba všechno prodat. To není zahozený majetek: investuje se do toho, co má smysl. Člověk nic „neztratí“; naopak, všechno získá. Takové je rozhodnutí učedníků následovat Ježíše (4,20.22; 9,9; srov. 19,21.27-29). Tváří v tvář vznešenému poznání Ježíše, svého Pána, Pavel považuje za ztrátu to, v čem dřív viděl prospěch: byl jím uchvácen a běží, aby ho uchvátil (Flp 3,7.12).*“ (SF)
  - Už len preto, že **Kráľovstvo = BYŤ Božími synmi a dcérami**,...
  - ... a to sa, **zo samej podstaty, musí týkať CELEJ našej osobnosti**, všetkého, čím sme, čo žijeme, čo vlastníme, čo konáme...
    - Pretože **AK NIE**, bola by to iba hra – čiže *pokrytectvo* – a nie „nové stvorenie“¹²!
- A súčasne **LEN TAKÉTO RADIKÁLNE SYNOVSTVO** – opravdivé znovuzrodenie¹³ – **môže byť semienkom a kvasom**, ktoré rastie a pretvára svet, v ktorom rastie!

3) SIETĚ

„⁴⁷ A zasa nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora a ona zachytáva všetky druhy. ⁴⁸ Keď je plná, vytiahnu ju na breh, posadajú si, dobré vyberú do nádob a zlé vyhodí von. ⁴⁹ Tak bude aj na konci sveta: vyjdú anjeli, oddelia zlých od spravodlivých ⁵⁰ a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami. ⁵¹ Pochopili ste to všetko?“ „Áno,“ odpovedali. (Mat 13:47-51 SSV)“

sieť: „Tato rybářská síť (sagéné - v NZ pouze zde [pozn. překl.]) je „seine-net“, která je buď vlečena mezi dvěma čluny, nebo je vyhozena z jednoho člunu a tažena k souši dlouhými lany (Jeremiáš, Parables, str. 225).“

¹⁰ „¹³ Lebo každý, kto bude vzývať Pánovo meno, bude spasený. ¹⁴ Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neuverili? A ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa? (Rom 10:13-14 SSV)“

¹¹ porov.: „²⁸ Ak niekto z vás chce stavať vežu, či si najprv nesadne a neprepočíta náklad, či má na jej dokončenie? ²⁹ Aby sa mu potom, keď položí základ a nebude ju môcť dostavať, nezačali všetci, čo to uvidia, posmievat: ³⁰ „Tento človek začal stavať, a nemohol dokončiť. ... ³³ Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.“ (Luk 14:28-30.33 SSV)“

¹² „Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie. (Gal 6:15 SSV)“

¹³ „Musíte sa znova narodiť. (Joh 3:7 SSV)“

keď je plná: „Stejně jako pšenice a plevel musí dozrát, tak i síť musí být naplněna, dříve než nastane oddělující soud.“

- Je to tá istá pointa, ako v podobenstve o kúkoli – a aj o rozsievačovi:
  - **Každý máme svoj ČAS, počas ktorého volíme pre Krista, alebo proti Kristovi.**
  - **Svet tiež má svoj ČAS, kedy sú dobrí aj zlí pohromade** a môžu slobodne „meniť strany“, až kým nedôjdu k definitívnemu rozhodnutiu na „konci“
  - **Podobne Cirkev – čiže Kráľovstvo na zemi – je Cirkvou, ktorá zhromažďuje dobrých, aj zlých.**
    - **Nikoho nevyklučuje, každého prijíma.**
      - „Je pravda, že Církev není nějaká sekta spravedlivých: je to veliká síť, vhozená do moře, která vytahuje bratry z propasti. Běda, kdyby tomu tak nebylo! Ale ten, komu se dostalo milosrdenství, z něho žije se závazkem prokazovat ho druhým. Boží dobrota je podnět, na který je třeba odpovědět, a ne alibi pro zlé jednání: spása znamená jednat jako Bůh!“ (SF)
      - „Síť shromáždí bez diskriminování všechny. Církev si nevybírá toho, kdo je správný, krásný a dobrý: shromáždí do svého klína všechny. Nemůže tomu být jinak (srov. w . 24-30.36-43). Jestliže odmítnu bratrství třeba jen jedinému Božímu synu, nepřijímám sebe sama jako syna.“ (SF)
    - Na druhej strane, **samotné „zачytenie“ Cirkvou nie je žiadnou „zárukou spásy“** v zmysle: „Však ja som katolík!“ a pod.¹⁴
      - „To ovšem neznamená, že by tím byl zrušen rozdíl mezi **dobrem a zlem**, mezi správným a nesprávným jednáním, takže by vlastně bylo pro jednotlivce bezvýznamné, jaký vliv má na ostatní lidi a zda sám zachovává „Boží zákon“ nebo ne (13,41). Člověk, který ve svém životě omezoval druhé a na konci života byl neplodný, člověk, který se stal svým životem „nepoživatelný“ (srov 13,48) - jak může takový člověk počítat s konečným Božím souhlasem? **Nestačí jen vyrůst a žít ve společenství „synů království“.** To dělá také plevel mezi pšenicí - a přesto není přijat „ve stodole“ nebeského Otce (srov. 13,30 41n). Nestačí dostat se v souvislosti se „všeobecnými misemi“ do zástupu Ježíšových učedníků. Také

¹⁴ „„Do spoločenstva Cirkvi sú naplno včlenení tí, čo majú Kristovho Ducha, a prijímajú celé jej zriadenie a všetky v nej ustanovené prostriedky spásy, a sú v jej viditeľnom organizme spojení s Kristom – ktorý ju spravuje prostredníctvom rímskeho pápeža a biskupov –, a to zväzkami vyznania viery, sviatostí a cirkevného vedenia a spoločenstva. Ale nespasí sa, hoci je začlenený do Cirkvi, kto nezotrvá v láske, lebo zostáva síce v lone Cirkvi ‚telom‘, ale nie ‚srdcom‘.““ (KKC 837)

špatné ryby se dostanou do sítě rybářů - a přesto jsou na konci vytrženy jako bezcenné a vyhozeny (srov 13,47-50)“
(MSK)

- **PRE NÁS TO ZNAMENÁ:**

- **nepodľahnúť pokušeniu „dokonalej Cirkvi“**, kde sú iba „spravodliví“ (v praxi by to aj tak boli len pokrytci...);
- **ale vnímať aj Cirkev, ako spoločenstvo hriešnikov**, ktorí túžia byť svätí – a ak po tom niekto v Cirkvi vari ešte netúži (alebo nie dosť), tak je to pre nás **príležitosť** „prekvasiť ho“, aby sme v ňom zapálili opravdivý smäd po Kristovi a živote s Ním – a nie dôvod vyhodit' ho von!
  - **„Vyhadzovanie von“ nastane až na konci** – a vykoná ho **spravodlivo a férovo Boh**, nie my, ľudia!
  - **„Tehdy dojde k „oddělení“ a budeme měření tou mírou, jakou jsme používali na druhé, tj. budeme souzení naším soudem (7,2). Jestliže jsme prokazovali milosrdenství, budeme zářit jako slunce v Otcově království (v. 43). Pak bude v nás a kolem nás svítit čistota, po které toužíme. Všechno, co není milosrdenství, bude spáleno v ohni soudu Boha - který je milosrdenství. Už nyní h o známe a jsme povoláni, abychom ho v životě odpovědně uskutečňovali (srov. 7,15-20.21-23; 22,10n; 25,1-13.14-30.31-46).“** (SF)
  - **„Poselství o trpělivé snášenlivosti a o tom, že vyřizování účtů se má přenechat Bohu, je aktuální i dnes. Pro svět, v němž se odehrává tolik (konfliktů, jež mají náboženské, rasové, národnostní a jiné příčiny, je to moudrá rada.“**

4) ZÁKONNÍK

⁵² „A on im povedal: *„Preto sa každý zákonník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, podobá hospodárovi, ktorý vynáša zo svojej pokladnice veci nové i staré.“*

⁵³ *Keď Ježiš skončil tieto podobenstvá, odišiel odtiaľ. (Mat 13:52-53 SSV)“*

staré i nové: „*Toto vyjádření je občas bráno tak, že jím evangelista charakterizuje sám sebe. Zákonníci, kteří byli původně odpovědní za přípravu zákonů, získali zběhlost v otázkách Zákona a výkladu Tóry. Sloveso mathéteutheis („který se stal učedníkem“ nebo „byl vyučen“) zní dokonce podobně jako jméno „Matouš“. Ať už je narážkou na Matouše nebo ne, v obecnějším smyslu je lze vztáhnout na matoušovského křesťana, který opatruje staré (židovské dědictví) i nové (co se stalo v Ježíši a skrze něho).“*

ako hospodár: „*Zákonník je přirovnán k hospodáři, který ze svého pokladu vynáší věci nové i staré. Obojí má svou hodnotu; nové věci nečiní staré věci neužitečnými.“*

- **Evanjelium nie je revolúciou, ale evolúciou!**
- Nepopiera staré, ale naplňuje ho!

Matúš to myslel **najskôr na vzťah Židovstvo verzus kresťanstvo.**

„Není možné porozumět naplnění, když neznáme zaslíbení, ale stejně tak nelze uchopit zaslíbení bez znalosti jeho naplnění. Roušku sňal ze Starého zákona pouze Kristus (2 Kor 3,14-16). Bible je rodinný poklad, z kterého učitel Zákona jako věrný správce tajemství Království (24,45) rozděluje každému v pravý čas jeho příděl jídla. Blahoslavený služebník, kterého Pán při svém příchodu najde, že tak činí (24,46). V opačném případě bude patřit mezi ty, kdo zavírají lidem nebeské království: sami do něj nevcházejí a druhým brání do něj vejít (23,13)!“ (SF)

Môžeme to ale chápať **univerzálnejšie:**

- **Kresťanstvo neničí, ani nepopiera náš život, našu „ľudskosť“, ani nič podobné,** ale naplňa ich a posúva všetko na vyšší level, plný radosti (porov. v. 44).
- **Ak sa kresťanstvo javí ako niečo iné – niečo odporujúce životu, či postrádajúce základnú „ľudskosť“ a podobne – potom je to známka úchylky a deformácie!**